

Mag het iets meer zijn...?

De opleidingsbehoeften in de West-Vlaamse bedrijven en organisaties

Tanja Termote • sociaaleconomisch beleid, WES

Investeren in opleiding en vorming is belangrijk voor bedrijven. Door te zorgen voor een opleidingsprogramma voor zijn werknemers, groeit de kennis binnen het bedrijf en kan het innovatief verder blijven werken. Weinig ondernemingen hebben echter een echt opleidingsplan uitgewerkt waardoor opleidingen nog vaak op ad-hocbasis gebeuren en nog te zelden vanuit een strategische visie.

WES peilde via een online-enquête, gericht aan de opleidings- of personeelsverantwoordelijken, in juni 2009 naar de opleidingsbehoeften van werknemers bij 563 West-Vlaamse werkgevers. De antwoorden op de enquêtevragen werden geanalyseerd volgens regio, sector en grootte van de onderneming. Hieronder vatten we enkele belangrijke vaststellingen samen.

Opleidingsbehoeften

Twee derde van de bevroegde werkgevers in onze provincie is tuk op opleidingen voor hun werknemers. Dit cijfer varieert sterk naargelang de sector en het aantal werknemers in de organisatie. Zo is er in de non-profitorganisaties een opleidingsbehoefte bij 92,6% van de organisaties, terwijl dit percentage in de groot- en kleinhandel en in de horeca maar 57,3% bedraagt. De grotere bedrijven hebben beduidend meer opleidingsbehoeften dan de kleinere ondernemingen (figuur 1).

Hoewel de opleidingsbehoeften van de bedrijven relatief groot zijn, blijkt slechts 19,2% van de bevroegde bedrijven over een geschreven opleidingsplan te beschikken en slechts 30% heeft een jaarlijks opleidingsbudget (figuur 2).

Ongeveer een derde van de bedrijven had op het moment van de bevraging geen opleidingsbehoeften voor zijn werknemers in het komende anderhalf jaar. Een kleine 60% van deze bedrijven geeft als hoofdreden hiervoor op dat hun organisatie te klein is. Circa 20% van de bedrijven acht de huidige kennis en vaardigheden van de werknemers voldoende.

Relatief meer bedrijven hebben opleidingsbehoeften voor bedienden dan voor kaderleden en arbeiders. Van alle bedrijven met opleidingsbehoeften voor 2010 zegt 67% behoefte te hebben aan opleidingen voor bedienden. Voor kaderleden ligt dat op 54% en voor arbeiders op 38%.

De grootste opleidingsbehoeften voor arbeiders zijn er voor de opleidingsmateries 'techniek en technologie' en de opleiding 'milieu, veiligheid, kwaliteit en arbeidsgezondheid'. Voor bedienden is de vraag het

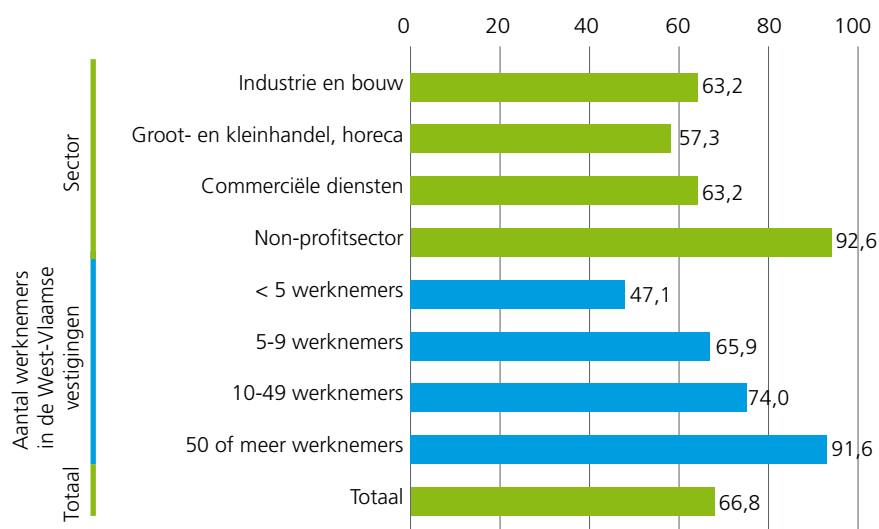
grootst naar een opleiding 'informatica en automatisering, computergebruik' en naar een opleiding 'boekhouden, financiën, administratie, wetgeving'. Voor deze doelgroep is er ook een belangrijke vraag naar opleidingen 'persoonlijke en sociale vaardigheden'. Voor kaderleden is er vooral behoefte aan opleidingen 'management', 'boekhouden, financiën, administratie en wetgeving' en 'informatica en automatisering, computergebruik' (zie tabel 1).

Prioritaire opleidingsbehoeften

We peilden ook naar de drie opleidingsmateries die voor de werkgevers het meest prioritair zijn. Informatica, automatisering en computergebruik blijken voor 38,8% van de organisaties met opleidingsbehoeften tot de drie belangrijkste opleidingsprioriteiten te behoren. Voor 18,4% van de organisaties met opleidingsbehoeften is dit zelfs de topprioriteit. Ook opleidingen die behoren tot de materies 'boekhouden, financiën, administratie en wetgeving',

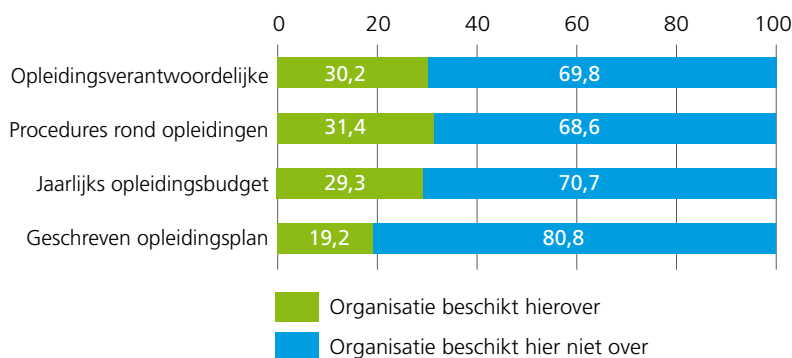
Figuur 1

Aantal werkgevers met opleidingsbehoeften op korte termijn (najaar 2009) of op iets langere termijn (2010) voor hun werknemers, naar sector en aantal werknemers, WES-enquête 2009 (in %)

Figuur 2

De mate waarin de bedrijven en organisaties beschikken over een geschreven opleidingsplan, een jaarlijks opleidingsbudget, procedures rond opleidingen en een opleidingsverantwoordelijke, WES-enquête 2009 (in %)

Tabel 1

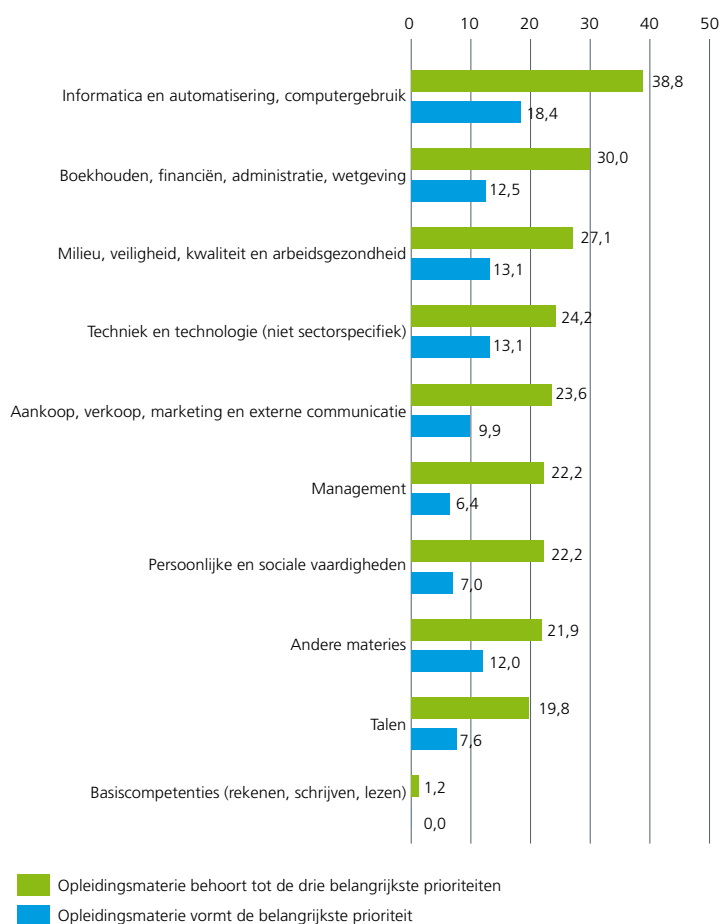
De opleidingsmateries waaraan er een behoefte is in de West-Vlaamse bedrijven en organisaties, naar doelgroep, WES-enquête 2009 (in % van het aantal respondenten met opleidingsbehoeften)

Opleidingsmaterie	Arbeiders	Bedienden	Kaderleden
Informatica en automatisering, computergebruik	6,2	37,1	17,6
Boekhouden, financiën, administratie, wetgeving	0,8	26,6	18,4
Persoonlijke en sociale vaardigheden	9,6	19,0	13,0
Aankoop, verkoop, marketing en externe communicatie	1,4	17,8	11,3
Milieu, veiligheid, kwaliteit en arbeidsgezondheid	15,0	17,3	9,9
Talen	3,4	15,6	7,6
Techniek en technologie (niet sectorspecifiek)	15,3	11,6	4,5
Management	0,3	5,9	27,2
Basiscompetenties (rekenen, schrijven, lezen)	0,8	0,0	0,0
Andere materies	10,2	14,2	9,3
Geen opleidingsbehoefte voor deze doelgroep	62,0	32,9	46,2
Aantal respondenten	353	353	353

Figuur 3

De opleidingsmateries waarvoor de opleidingsbehoeften prioritair zijn en een opleiding het meest noodzakelijk is, WES-enquête 2009 (in % van het aantal respondenten met opleidingsbehoeften)

'milieu, veiligheid, kwaliteit en arbeidsgezondheid' en 'techniek en technologie' zijn voor relatief veel bedrijven belangrijke prioriteiten (figuur 3).

Opnieuw zijn er belangrijke verschillen naargelang de sector:

- voor de industrie liggen de opleidingsprioriteiten in de materies techniek en technologie, milieu, veiligheid, kwaliteit en arbeidsgezondheid;
- voor de handel en horeca in aankoop, verkoop, marketing en externe communicatie;
- voor de commerciële diensten in informatica en automatisering, computergebruik;
- voor de non-profitsector in informatica, boekhouden, financiën, administratie en wetgeving en management.

Welke externe opleidingsinstanties verkiezen de bedrijven?

In de enquête vroegen we op welke externe opleidingsinstanties de bedrijven mogelijks een beroep zullen doen om hun opleidingsbehoefte in te vullen. Gemiddeld gaven de bedrijven drie externe opleidingsinstanties op. Hierbij zegt bijna 70% van de bevroegde West-Vlaamse bedrijven dat ze mogelijks een beroep zullen doen op Syntra voor het invullen van hun opleidingsbehoefte. 37,4% zal kiezen voor private opleidingsverstrekkers en 36,5% voor de VDAB. De sectorale opleidingsinstituten (29,7%), het volwassenenonderwijs (26,1%) en de werkgeversorganisaties, Kamer van Koophandel, VKW, UNIZO (26,1%) sluiten de top zes af. 20,5% van de bedrijven zal mogelijks (ook) hogescholen contacteren voor het invullen van hun opleidingsbehoefte, terwijl dit percentage voor de universiteiten 10,4% bedraagt (tabel 2).

Syntra scoort heel goed bij de sectoren handel, horeca, industrie en bouw en iets minder bij de commerciële diensten en de non-profitorganisaties. Op private opleidingsinstanties wordt daarentegen relatief meer een beroep gedaan door de

commerciële dienstensector en de non-profitsector. De VDAB en de sectorale opleidingsinstituten zijn het populairst bij de industrie en bouw en worden ook vaker ingeschakeld in grotere bedrijven dan in kleinere. Het volwassenenonderwijs wordt nagenoeg in alle sectoren even vaak vermeld. Enkel de non-profitsector doet minder een beroep op deze aanbieder. De non-profitsector doet voor het invullen van zijn opleidingsbehoefte ook in belangrijke mate een beroep op hogescholen.

Korte opleidingen in een korte tijdsspanne graag

Ongeveer drie vierde van de bevroegde organisaties (77,1%) prefereert korte opleidingen van maximum 10 uren. De bedrijven hebben het liefst dat alle opleidingsuren in een korte tijdsspanne worden gegeven. Slechts 34,4% wenst dat de opleidingsuren verspreid liggen over diverse weken of maanden. Over het tijdstip van de opleiding bestaat er een grotere verdeeldheid. 54,1% van de bedrijven verkiest dat de opleidingen overdag georganiseerd worden, 50,1% wil dit eerder 's avonds en 10,7% geeft te weten dat de opleidingen het best in het weekend worden gehouden. Ruim 54% van de bedrijven wil geen tijd vrijma-

ken tijdens de werkuren voor een opleiding, terwijl 51,1% dit wel kan opbrengen. Daarnaast blijkt dat het merendeel van de bedrijven (69,2%) een opleiding via contactonderwijs verkiest. Bijna 20% is vooral te vinden voor gecombineerd onderwijs (combinatie van contact- en afstandsonderwijs) en slechts 4,4% is voorstander van afstandsonderwijs (schriftelijk of via het web) (figuur 4).

De preferenties verschillen sterk tussen de sectoren. Vooral de non-profitsector heeft andere voorkeuren voor de opleidingen van hun werknemers dan de andere sectoren: zij kiezen relatief meer voor opleidingen overdag (85,5%), binnen de werkuren (83,1%) en via 100% contactonderwijs (79,5%) dan de overige sectoren. Opleidingen in het weekend zien zij absoluut niet zitten. Terwijl ongeveer 60% van de organisaties in de secundaire en tertiaire sectoren, opleidingen buiten de werkuren prefereert, is dat slechts het geval bij 16,9% van de organisaties in de non-profitsector.

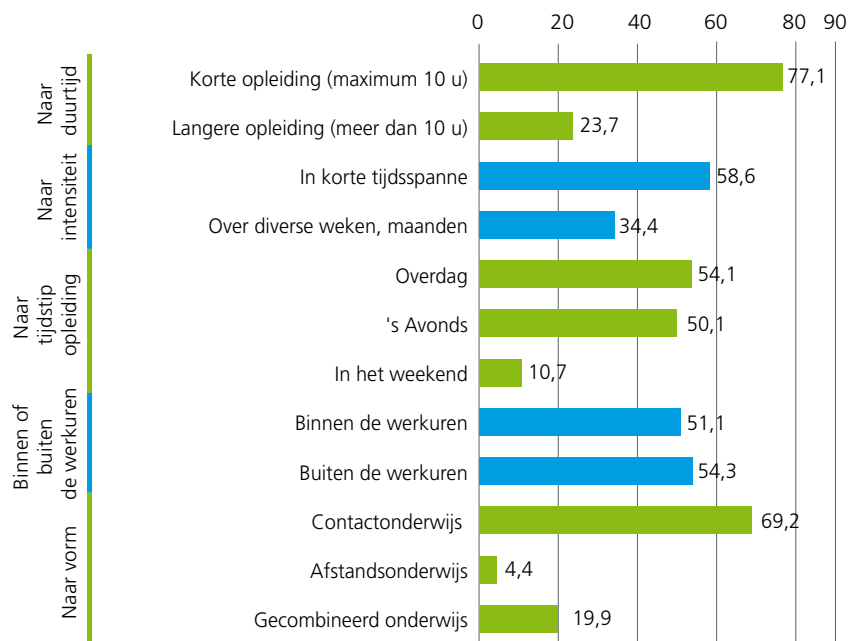
Tabel 2

De externe opleidingsinstanties waarop de West-Vlaamse werkgevers mogelijks een beroep zullen doen voor het invullen van de opleidingsbehoefte voor hun werknemers, naar sector, WES-enquête 2009 (in % van het aantal respondenten)

Opleidingsinstantie	Industrie en bouw	Groot- en kleinhandel, horeca	Commerciële diensten	Non-profitsector	Totaal
Syntra	73,8	79,4	59,1	57,9	67,7
Private opleidingsverstrekkers	28,0	27,0	53,4	40,8	37,4
VDAB	45,8	38,1	21,6	38,2	36,5
Sectorale opleidingsinstituten	41,1	25,4	18,2	28,9	29,7
Volwassenenonderwijs (CVO, avondschool)	27,1	30,2	25,0	22,4	26,1
Werkgeversorganisaties, Kamer van Koophandel (VOKA), VKW, UNIZO	39,3	22,2	28,4	7,9	26,1
Hogescholen	17,8	6,3	15,9	42,1	20,5
Managementscholen	14,0	15,9	19,3	23,7	17,8
Private ondernemingen die het organiseren van opleidingen niet als hoofdactiviteit hebben	14,0	14,3	18,2	13,2	14,8
Universiteiten	2,8	6,3	17,0	17,1	10,4
Baseducatie (Wijzer, Open School, Bijleren in de Westhoek)	0,9	1,6	0,0	10,5	3,0
Vakbonden	0,0	0,0	0,0	2,6	0,6
Weet nog niet	4,7	9,5	11,4	15,8	9,8
Geen, wij voorzien enkel interne opleidingen	0,0	1,6	1,1	0,0	0,6
Aantal respondenten	107	63	88	76	337

Figuur 4

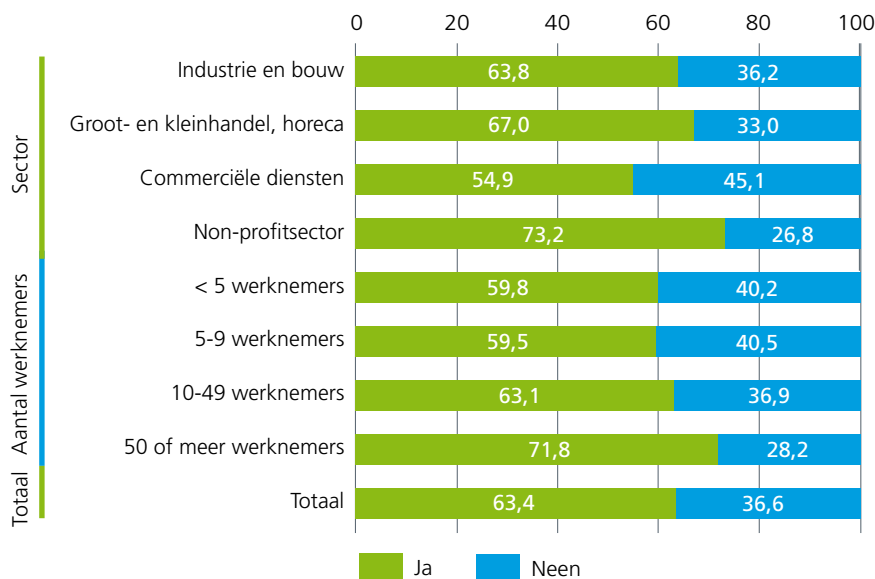
Het soort opleidingen voor werknemers waaraan de West-Vlaamse werkgevers de voorkeur geven, WES-enquête 2009 (in % van het aantal respondenten) (*)

(*) Merk op dat ook binnen een bepaald kenmerk de totaalpercentages soms hoger liggen dan 100 omdat sommige bedrijven twee antwoorden hebben aangeduid. Dit kan te maken hebben met het feit dat men verschillende voorkeuren heeft voor verschillende opleidingen.

Figuur 5

Vindt u dat vraag en aanbod inzake opleidingen momenteel goed op elkaar zijn afgestemd?, WES-enquête 2009 (in %)

Afstemming tussen vraag en aanbod

Een leeuwendeel (63%) van de West-Vlaamse werkgevers is van mening dat vraag en aanbod inzake opleidingen momenteel goed op elkaar zijn afgestemd. Iets meer dan een derde vindt dat de afstemming tussen vraag en aanbod onvoldoende is. Vooral bij de commerciële diensten en de kleinere organisaties zijn er relatief veel die vinden dat de afstemming beter kan (figuur 5).

Wat kan er dan beter? Een 60-tal organisaties deden spontaan een aantal suggesties. Acht onder hen zijn voorstander van een centrale website waar alle opleidingen terug te vinden zijn zodat er een beter overzicht komt van het opleidingsaanbod. Een aantal ondernemingen stelt ook voor om bepaalde opleidingen die nu meestal doorgaan buiten de provincie, ook in de eigen regio te organiseren. Sommige organisaties zijn van mening dat de kostprijs van opleidingen hen vaak belemmert om (meer) opleidingen voor hun werknemers te voorzien en pleiten voor een verlaging van de kostprijs. Andere suggesties hebben te maken met de inhoud en de kenmerken van de opleidingen zelf, bijvoorbeeld de wens naar kortere opleidingen, de vraag naar meer flexibiliteit en naar maatwerk, de wens om sneller in te spelen op de vraag, ...

In het kader van het onderzoek Levenslang Leren werd door WES een interactieve tool, www.blijvenwerken.be, ontwikkeld waarbij zowel particulieren als bedrijven een groot deel van de West-Vlaamse opleidingsverstrekkers in één keer kunnen contacteren met hun opleidingsvragen (zie kadertekst). Het is één manier om de vraag dichter bij het aanbod te krijgen. ■

- ▶ U kunt dit artikel ook downloaden via: www.westvlaanderenwerkt.be
- ▶ Het uitgebreide onderzoeksrapport van WES is beschikbaar op: www.platformeconomie.be en op www.west-vlaanderen.be/economie

Samenvatting

Uit een bevraging, georganiseerd in juni 2009, van 563 West-Vlaamse werkgevers, actief in alle economische sectoren, bleek dat ongeveer twee op de drie West-Vlaamse bedrijven opleidingsbehoeften hadden in de periode juli 2009-december 2010. Relatief meer bedrijven hebben opleidingsbehoeften voor bedienden dan voor arbeiders. Vooral in de opleidingsmateries informatica, boekhouden en milieu en veiligheid zijn er belangrijke opleidingsbehoeften. Voor het invullen van deze opleidingsbehoeften denkt bijna 70% van de bedrijven eraan om mogelijks een beroep te doen op Syntra. Andere externe instanties waaraan men denkt voor opleidingen zijn onder meer private opleidingsverstrekkers en de VDAB.

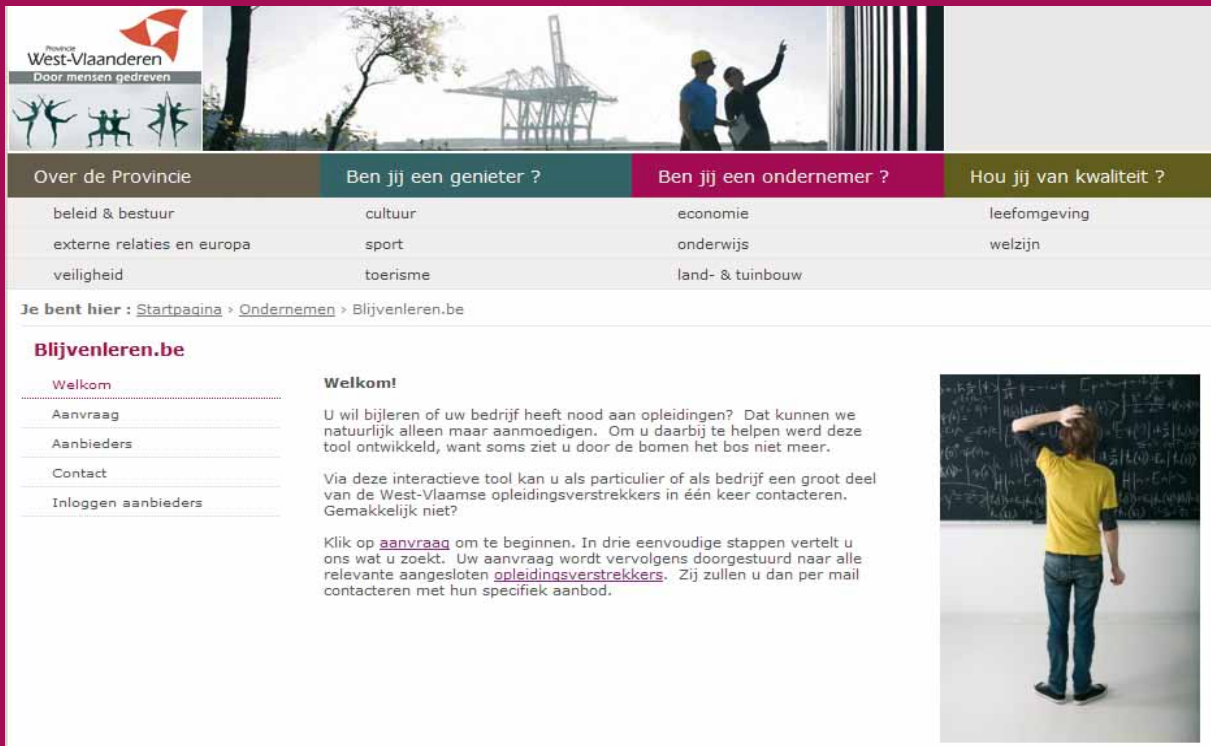
De bedrijven zijn vooral voorstander van korte opleidingen, gegeven in een korte tijdsspanne via contactonderwijs.

Iets meer dan een derde van de bevroegde West-Vlaamse werkgevers vindt dat de afstemming tussen vraag en aanbod inzake opleidingen beter kan.

Wordt verwacht: www.blijvenleren.be

Op 29 november 2010 wordt de website www.blijvenleren.be gelanceerd. Deze website werd ontwikkeld door WES in het kader van het onderzoek 'levenslang leren'. Het is een praktische en bruikbare tool om de vraag naar en het aanbod aan opleidingen beter op elkaar af te stemmen.

Via deze interactieve tool kan u als particulier of als bedrijf uw opleidingsvraag in drie eenvoudige stappen invullen. Uw aanvraag wordt vervolgens doorgestuurd naar alle relevante opleidingsverstrekkers in West-Vlaanderen. Zij zullen u dan per mail contacteren met hun specifieke aanbod.

West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Over de Provincie Ben jij een genietter ? Ben jij een ondernemer ? Hou jij van kwaliteit ?

beleid & bestuur	cultuur	economie	leefomgeving
externe relaties en europa	sport	onderwijs	welzijn
veiligheid	toerisme	land- & tuinbouw	

Je bent hier : [Startpagina](#) > [Ondernemen](#) > Blijvenleren.be

Blijvenleren.be

Welkom

[Aanvraag](#)

[Aanbieders](#)

[Contact](#)

[Inloggen aanbieders](#)

Welkom!

U wil bijleren of uw bedrijf heeft nood aan opleidingen? Dat kunnen we natuurlijk alleen maar aanmoedigen. Om u daarbij te helpen werd deze tool ontwikkeld, want soms ziet u door de bomen het bos niet meer.

Via deze interactieve tool kan u als particulier of als bedrijf een groot deel van de West-Vlaamse opleidingsverstrekkers in één keer contacteren. Gemakkelijk niet?

Klik op [aanvraag](#) om te beginnen. In drie eenvoudige stappen vertelt u ons wat u zoekt. Uw aanvraag wordt vervolgens doorgestuurd naar alle relevante aangesloten [opleidingsverstrekkers](#). Zij zullen u dan per mail contacteren met hun specifiek aanbod.